

Kinestētiskās aktivitātes

Vecuma grupa: bērni

Kad lietot: nostiprinot zināšanas jau sāktā mācību tēmā

Apraksts

Skolēni mācās dažādos veidos, un daudzi bērni mācās labāk, ja ir iespējams iesaistīt kustības, citiem vārdiem sakot – kinestētiskās aktivitātēs. Tas prasa izmantot lielās un sīkās motorikas prasmes kā mācīšanās procesa daļu. Kinestētiskās aktivitātes ļauj skolēniem mācīties, iegaumēt, manipulēt ar informāciju kustoties, kā arī nodrošina mācīšanos viņiem saprotamā kontekstā.

Skolēni, kuru mācīšanos veicina kinestētiskas aktivitātes, spēj labāk atcerēties galvenos jēdzienus un veidot jēgpilnas saites ar konkrētā priekšmeta vielu. Tie, kuriem ir vieglāk sasniegt mācīšanās rezultātus darot – pieskaroties, rakstot, zīmējot, eksperimentējot, izspēlējot, uzstājoties, – vairāk iesaistīties mācībās, ja stundas notiks neierastās vietās. Šādas aktivitātes palīdz skolēniem aktīvāk iesaistīties mācībās un iemāca viņiem risināt problēmas rīkojoties, kā arī caur pašizpaušmi nostiprina radošumu.

Kinestētiskās aktivitātes ir svarīgas arī pārlietu aktīviem skolēniem, kuriem ir grūti būt mierīgiem stundas laikā. Šādiem skolēniem tradicionālās mācīšanas metodes – skaidrojumi kopā ar pasīvu klausīšanos un skatīšanos – ir visai nemotivējošas un nemudina viņus aktīvi iesaistīties stundā. Tas rada priekšnoteikumus, lai izveidotos robi zināšanās, kas beigās kļūs par pamatu negribēšanai mācīties, sliktām skolēna un skolotāja, kā arī skolēnu savstarpējām attiecībām.

Instrukcijas

1. Skolotājs izlemj, kura kinestētiskā aktivitāte vislabāk atbilst stundas tematam un mērķim.
2. Piemērotā stundas brīdī skolotājs izskaidro un modelē šo aktivitāti.
3. Skolēni izpilda kinestētisko aktivitāti atbilstoši skolotāja instrukcijām.
4. Skolotājs pārrauga skolēnu darbu.
5. Pēc aktivitātes skolotājs un skolēni reflektē par aktivitātes norisi.

Piemēri

Iekšējais-ārējais aplis

Iekšējais-ārējais aplis ir paņēmiens, kas skolēnus pieceļ kājās un izkustina. Tas dod iespēju izkustēties arī tiem skolēniem, kuri parasti nevēlas iesaistīties.

1. Skolēni izlasa teksta fragmentu vai skolotājs uzdod klasei jautājumu.
2. Skolotājs sadala klasi divās grupās. Puse skolēnu izveido apli ar mugurām pret apļa vidu. Viņi veido Iekšējo apli, un viņus sauks par A partneri.
3. Otra skolēnu puse stāv ārpusē Iekšējam aplim, ar seju pret partneri no Iekšējā apļa. Šie skolēni veido Ārējo apli, un viņus sauks par B partneri.
4. A partneris runā pirmais, sniedzot ātru kopsavilkumu par izlasīto. Šim uzdevumam nepieciešama apmēram minūte. B partneris runā tikpat ilgi, papildinot kopsavilkumu. Skolēni A un B var arī apspriest skolotāja uzdoto jautājumu.
5. Skolotājs stāv apļa vidū, no kurienes var viegli pārraudzīt skolēnu reakcijas.
6. Skolotājs aicina skolēnus pārvietoties.
7. Skolotājs aicina A partnerus pacelt roku un tad pavirzīties soli pa labi, lai satiktu jaunu B partneri.
8. Skolēni atkārtoti kopsavilkumu, bet šoreiz B partneris runā pirmais.
9. Trešajā gājienā B partneri pavirzās par diviem/trim cilvēkiem uz labo pusi.
10. Kad viens un tas pats jautājums apspriests trīs reizes, skolotājs turpina šo aktivitāti ar citu jautājumu.

Četri stūri

1. Skolotājs izdomā pretrunīgu apgalvojumu vai jautājumu, kas saistīts ar mācību tematu.
2. Skolotājs nosaka ar piedāvāto apgalvojumu saistītus četrus dažādus viedokļa izteikšanas veidus (piemēram, A "Noteikti piekrītu", B "Piekrītu", C "Nepiekrītu" un D "Noteikti nepiekrītu") vai arī četrus iespējamus jau sagatavotus atbilžu variantus.
3. Skolotājs atbilžu variantus var novietot katrā telpas stūrī, apzīmējot stūrus ar A, B, C, D vai arī, norādot konkrēto atbildes variantu.
4. Skolotājs nolasa klasei apgalvojumu vai jautājumu, variantus nepiedāvājot.
5. Skolotājs dod skolēniem laikpatstāvīgi padomāt par atbildi uz apgalvojumu/jautājumu. Skolēni var pierakstīt savas atbildes un izvēles pamatojumu.
6. Skolotājs piedāvā atbilžu variantus.
7. Skolotājs lūdz skolēniem izvēlēties viņu sākotnējai atbildei vistuvāko variantu.
8. Skolotājs aicina skolēnus sapulcēties viņu izvēlei atbilstošajā telpas stūrī.
9. Ja kādā no stūriem ir vairāk skolēnu, tad tiek veidotas apakšgrupas pa 2-3 skolēniem katrā, lai sekmīgāk apspriestu konkrētās izvēles iemeslus. Diskusijai atvēlētas divas vai trīs minūtes.
10. Skolotājs aicina skolēnus prezentēt grupas/apakšgrupas viedokļa kopsavilkumu. To var darīt mutiskā prezentācijā vai rakstiskā veidā.
11. Diskusijas mērķis nav nonākt pie kopēja "pareiza" viedokļa.

Ieteikumi no Erasmus+ līdzfinansētā projekta "[Learning to be](#)".

Vairāk par piesaistes veidošanu ar skolēniem, iespējams uzzināt mācību centra "[Centrs ZIN](#)" programmā "[Audzināšanas lietpratība pedagoģiskajā darbā](#)".

Revision #1

Created 2026-01-08 09:51:08 UTC by Laura

Updated 2026-01-08 10:02:43 UTC by Laura